
Likvidace vysokých škol v přímém přenosu

Likvidace vysokých škol v přímém přenosu

Aktuální situace České republiky je nesena ve znamení diskusí o ekonomických problémech, vztahu k Evropské unii či naopak ve znamení bezvýznamných mediálních přestřelek. V tomto informačním chaosu vystupuje v posledních týdnech hned v několika kauzách náš hvězdný ministr školství. Jednou v kauze přehazované odpovědnosti v rámci zpackaného čerpání eurofondů, jednou v úsměvné frašce školních přestávek... V tomto kolotoči černého humoru by ovšem neměla zapadnout skutečnost, že ministr školství předložil před nějakým časem definitivu věčného záměru zákona o vysokých školách.

Předložil záměr zákona, který má na desítky let ovlivnit nejvyšší vzdělávání tohoto státu. Snad nikdo přitom nepochybuje, že od kvality tohoto vzdělání se neodvíjí pouze kulturní tvář společnosti, ale i ekonomická akceschopnost. Zjednodušeně řečeno, davy hlupáků (byť s papírově nabytými tituly) neumožní kvalitní rozvoj společnosti. Bohužel, předložený věčný záměr zákona v sobě principiálně nese likvidaci svobodného akademického prostředí. Svoboda zde přitom není prázdným pojmem, ale samotným předpokladem tohoto stupně kvalitního vzdělávání. Toto podřízení vysokých škol partikulárním zájmům je navíc kombinováno s naprosto nepřipraveným druhým věčným záměrem zákona, který se věnuje školnému. Jsme v situaci, kdy se nikdo nenamáhal spočítat dopady školného ve všech předložených variantách, ale nikomu to zjevně nevádí. Co všechno se musí stát, aby takto zjevně amatérský postup někoho zarazil?

Kde je hlavní problém záměru zákona? Likvidační materiál je výsledkem dalšího kola permanentních reforem vysokého školství. Je bez diskuse, že změnu, reformu, potřebujeme. Nikoliv však směrem k podřízení vysokých škol zájmům (nedůvěryhodných) politiků či (vrtkavé) logice zákonů trhu. Jen letmý pohled do naší nedávné historie by nás měl přesvědčit o tom, že podvázání akademických svobod je jedním z nebezpečných aspektů všech nesvobodných společností. Nyní nejsme v situaci politické nesvobody, zaklínáme se zákonitostmi ekonomických parametrů, výsledek je však stále stejný – zničení posledních zbytků svobodného a kritického myšlení.

Jsem si realisticky vědom skutečnosti, že předchozí řádky jsou patrně příliš akademickým lkaním nad objektivně šílenou skutečností. Ministru Dobešovi prošlo již tolik nekonceptních a destruktivních kroků v rámci celého systému českého školství, že vysoké školy jsou (pro něj) vlastně jen jedním z nevýznamných témat. Je pro mě ale i přesto s podivem, že se zcela otevřeně hovoří o naprostém diletantismu vedení tak klíčového ministerstva, aniž by se politické špičky, zejména předseda vlády, odhodlali k odvolání tohoto neschopného ministra. Škody, které nesporně stačí ještě napáchat, budeme ve svých důsledcích pociťovat na dalších generacích. Rozuzlení celé aktuální situace má jen dva možné scénáře. Buď dojde k odvolání ministra a přistoupíme ke skutečně odpovědné reformě, nebo nastoupíme cestu ke společnosti nesvobodných hlupáků.

doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D., děkan Filozofické fakulty
(se svolením převzato z www.michalstehlik.cz/)